

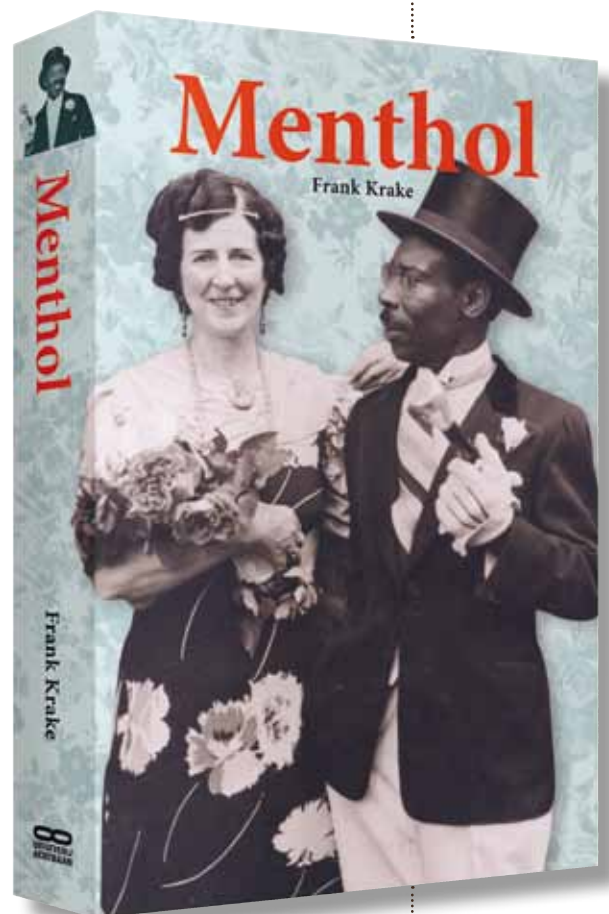
EXOTISCHE VERSCHIJNING IN HENGELO

Direct op het binnenblad is de toon voor het boek al gezet: op een podium omringd door allerlei mensen poetst een zwarte man met bolhoed en een wit schort de tanden van een jongen. *Menthol* is het boeiende levensverhaal van 'Menthol' dat auteur Frank Krake knap heeft gereconstrueerd aan de hand van documenten, foto's en vele gesprekken met (aangetroouwde) familieleden. 'Menthol' is de zelfgekozen bijnaam van Joseph Sylvester die vanuit het Caribische eiland Saint Lucia na vele omzwervingen terecht kwam in Hengelo, *of all places*. Krake vertelt het verhaal van deze 'volbloedneger' (zoals Menthol zichzelf noemt) met verve en het is luchtig geschreven. Omdat je wilt weten hoe het afloopt met Joseph en zijn Nederlandse vrouw Roosje Borchert, en omdat je weet dat er donkere tijden aan zitten te komen, is het moeilijk om het boek weg te leggen. Sylvester gebruikt zijn huidskleur om producten aan de man te brengen. Hij merkt dat mensen uitlopen om hem te zien en maakt van zijn exotische verschijning (wandelstok in de hand, grote hoed op zijn hoofd) gebruik om zijn tandpastatubes in Nederland te verkopen. In het boek staan veel foto's waarop te zien is hoe hij te werk gaat; het maakt het boek levendig en de hoofdpersoon levend. Sylvester verkoopt in Nederland aanvankelijk alleen tandpastatubes, maar gaat op den duur over op het fokken van konijnen en het verkopen van konijnenvellen. Ja, eigenlijk alle vellen zijn handel: van bunzingvellen tot eekhoornvellen en zelfs die van katten. Tijdens de Tweede

Wereldoorlog wordt Brits onderdaan Sylvester geïnterneerd in Schoorl en is ook daar voor zowel gevangenen als Duitsers een bezienswaardigheid. Na korte tijd wordt hij vrijgelaten, waarschijnlijk omdat de Duitsers een vijftigjarige zwarte konijnenfokker niet als een groot gevaar voor het Derde Rijk zien. Roosje en Sylvester zijn dan al gescheiden – uit liefde. Zo maken ze het zichzelf makkelijker om gedurende de bezetting toch met elkaar om te kunnen gaan. Tijdens zware bombardementen op Hengelo wordt ook het huis en de schuur vol vellen getroffen. In plaats van bij de pakken neer te zitten, pakt Sylvester zijn handeltje weer op. Sterker nog, hij ziet overal handel in. Wanneer hij ontdekt dat de bevrijders behoefte hebben aan schone kleding, regelt Menthol dat en verdient er goed aan. De sfeer in Nederland is na de oorlog echter anders dan voor de oorlog, zo blijkt ook uit dit boek. Werd Sylvester eerst beschouwd als een bezienswaardigheid, na de oorlog ontstaat er jaloezie omdat deze donkere man economisch succesvol is, terwijl velen grote moeite hebben de eindjes aan elkaar te knopen. Dat hij dan ook nog samenwoont met de vrouw van wie hij eerst gescheiden was, levert gefronste wenkbrauwen op. Roosje en Menthol krijgen dan ook steeds vaker te maken met racistische uitingen. Nadat Sylvester in 1955 overlijdt, bestiert Roosje de zaak nog jaren. Het is boeiend om te lezen hoe Nederland verandert, maar het is vooral fascinerend te lezen op welke wijze Menthol in Nederland wordt bejegend. Bewonderenswaardig zijn de

inventieve manieren die Sylvester gebruikt om zijn handel aan de man te brengen, marketingcampagnes avant la lettre. Even bewonderenswaardig is de wijze waarop de auteur het boek aan de man heeft gebracht. Er was geen enkele uitgever die het manuscript publicabel vond, dus richtte Krake zelf een uitgeverij op. Het boek is een doorslaand verkoopsucces. Het zal mij niet verbazen als het een internationale bestseller wordt, en het zal mijns inziens niet lang duren voor het leven van Menthol wordt verfilmd.

Ben Vriesema ■

MENTHOL. Frank Krake (Uitgeverij Achtbaan, Hengelo 2016), 312 blz., € 19,95